

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

Фонд за компенсирание на
инвеститорите

2011 г.

I. По какъв начин Фондът набира средства за изплащане на компенсаци?

Източници за набиране на средствата са:

- Встъпителни вноски, които се внасят еднократно и са в размер едно на сто от минимално изискуемия капитал за лицензиране на инвестиционни посредници.

- Годишни вноски, чиито размер се определя от УС на Фонда всяка година и които са еднакви за всички инвестиционни посредници.

Максималният размер на годишната вноска, определен в закона, е:

- до 0,5 на сто от общия размер на паричните средства; и
- до 0,1 на сто от общия размер на останалите клиентски активи за предходната година,

Размерът на паричните средства и финансовите инструменти се определя на средномесечна основа.

Други източници за набиране на средства във Фонда:

- доходът от инвестиране на средствата на Фонда;
- получените от Фонда суми от имуществото на инвестиционните посредници в случаите, когато Фондът е встъпил в правата на клиентите срещу инвестиционния посредник до размера на изплатената компенсация;
- други източници, като заеми, дарения, чуждестранна помощ.

Повече информация за дейността на Фонда може да намерите [тук](#).

II. Случаи на изплащане на компенсация:

1. Кога клиентите на инвестиционен посредник получават компенсация от Фонда?

Фондът осигурява изплащане на компенсация на клиентите на инвестиционен посредник, когато инвестиционният посредник не е в състояние да изпълни задълженията си

към клиентите поради причини, пряко свързани с неговото финансово състояние.

2. Как инвеститорът ще разбере, че подлежи на компенсация от Фонда?

- Инвестиционният посредник е длъжен да уведомява своите клиенти за съществуващата система за компенсиране на инвеститорите, включително за нейния обхват и за гарантирания размер на клиентските активи, а при поискване да предостави данни относно условията и реда за компенсиране.

- Когато е настъпило обстоятелство за изплащане на компенсация, Фондът публикува най-малко в два централни ежедневника и на интернет страницата си съобщение за срока, в който клиентите на инвестиционния посредник могат да предявят искане за изплащане на компенсация, както и за банката, която ще изплаща компенсацията.

3. Клиентите на всички инвестиционни посредници ли подлежат на компенсиране?

Право да получат компенсация от Фонда имат клиентите на *всички* инвестиционни посредници, лицензирани от Комисията за финансов надзор да извършват инвестиционни услуги съгласно чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ, както и клиентите на търговски банки, чиито лиценз включва предоставянето на такива услуги.

Право на компенсация имат и клиентите на управляващи дружества, чиито лиценз включва управление на индивидуален портфейл, съгласно чл. 86, ал. 2, т. 1 от ЗДКИСДПКИ и при условие че е налице сключен договор с клиент за управление на индивидуален портфейл.

Не подлежат на компенсиране клиентите на инвестиционни посредници, банки-инвестиционни посредници и управляващи дружества, попадащи в разпоредбите на чл. 77г, ал. 2 от ЗППЦК (вж. тук).

Списък на лицензираните инвестиционни посредници, банки - инвестиционни посредници и управляващи дружества, както и списък на отнетите лицензи на посредници може да намерите в раздела „Участници в схемата“.

4. За кои вземания не се изплаща компенсация?

Фондът не изплаща компенсация за вземания, възникнали от и/или свързани със сделки и действия, представляващи "изпиране на пари" по смисъла на чл. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, ако деецът е осъден с влязла в сила присъда, както и вземанията на лицата, посочени в чл. 77г, ал. 2 от ЗППЦК.

5. Какво трябва да направи клиентът на инвестиционния посредник, ако е настъпило обстоятелство за изплащане на компенсация?

В срок до една година от публикуването на съобщението за настъпване на обстоятелството за изплащане на компенсация се подава

писмено искане до Фонда за изплащане на компенсацията.

6. В какъв срок клиентът ще получи полагащата му се компенсация?

Фондът разглежда предявеното искане за изплащане на компенсация, установява основанието и размера на вземането и изплаща компенсацията не по-късно от три месеца от установяване на основанието.

В особени случаи срокът за изплащане на компенсация на клиентите на инвестиционния посредник може да бъде удължен с не повече от три месеца с разрешение на Комисията за финансов надзор.

7. Какъв е давностният срок за получаване на компенсация?

Правото на компенсация се погасява с изтичането на едногодишния срок от публикуване на съобщението на Фонда, освен ако пропускането на срока се дължи на особени непредвидени обстоятелства.

8. Трябва ли инвеститорът да докаже основанието на своите претенции към посредника?

Да, това се прави с попълването на искане за компенсация. Назначеният синдик на посредника сравнява предявените претенции със счетоводните записи и документация на посредника. За да се предотвратят злоупотреби е препоръчително инвеститорите да пазят всички издадени им от посредника извлечения за състоянието на техния инвестиционен портфейл.

Допълнителна информация за сроковете и начините за изплащане на компенсация можете да намерите тук.

III. Кои клиентски активи подлежат на компенсация?

1. Какво се включва в понятието „клиентски активи“?

Клиентски активи са паричните средства, финансовите инструменти и другите активи на клиентите на инвестиционния посредник, които той държи, администрира или управлява за тяхна сметка във връзка с предоставените от него услуги съгласно

чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ, включително лихвите, дивидентите и други подобни плащания. В клиентските активи на банките-инвестиционни посредници не се включват влоговете по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за гарантиране на влоговете в банките.

2. Подлежат ли на компенсация клиентски активи, управлявани от клонове на чуждестранни инвестиционни посредници?

Да, Фондът осигурява компенсация на:

- клиентите на инвестиционни посредници от трета държава, които имат разрешение от КФН да предоставят услуги по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ на територията Република България чрез клон, при условие че в държавата по седалището на инвестиционния посредник няма действаща система за компенсиране на инвеститорите или тя не обхваща неговите клонове в чужбина;
- клиентите на инвестиционни посредници от трета държава, които имат разрешение от КФН да предоставят услуги по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ на територията Република

България чрез клон, в случаите, когато Фондът осигурява компенсация в по-голям размер или обхват от компенсацията, осигурявана от системата за компенсиране на инвеститорите в третата страна;

- клиентите на инвестиционни посредници от страна-членка на ЕС, които предоставят услуги по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ на територията на Република България чрез клон, в случаите, когато Фондът осигурява компенсация в по-голям размер, обхват или процент от компенсацията, осигурявана от системата за компенсиране на инвеститорите в страната по произход на инвестиционния посредник.

3. Какво става, когато инвестиционен посредник, при който клиентът има пари или финансови инструменти, се слее с друг?

В случай на сливане или придобиване, включващо два или повече посредника, държаните от тях клиентски активи на едно и също лице се водят по отделни сметки в продължение на 6 месеца, а след това се обединяват в една.

4. Как се определя компенсацията на клиент, който има различни видове активи при един и същ посредник?

Размерът на компенсацията се определя, като се сумират всички вземания на съответния клиент от инвестиционния посредник, независимо от броя на сметките и мястото, където са открити.

5. Ако активите на клиента (парични средства или финансови инструменти) са деноминирани в чуждестранна валута, как се изплаща компенсацията от Фонда?

В случаите, когато клиентът има парични средства в чуждестранна валута, на клиента се изплаща левовата равностойност на вземанията му в размера определен от закона, изчислена по обявения от БНБ курс към датата на решението по чл. 77б, ал. 1 от ЗППЦК.

В случаите, когато клиентът има финансови инструменти, се взема предвид цената на финансовия инструмент в чуждестранна валута към датата на решението по чл. 77б, ал. 1 от ЗППЦК, като се изплаща левовата равностойност на вземанията му в

размера, определен от закона, изчислена по обявения от БНБ курс към същата дата.

6. На кого и как се изплаща компенсация, ако клиентските активи са на повече от едно лице?

В случаите, когато клиентските активи принадлежат на повече от едно лице, частта на всяко от тях се взема предвид при установяване на общия размер на вземанията му от инвестиционния посредник. Ако не е предвидено друго, приема се, че частите на клиентите са равни.

7. На кого и как се изплаща компенсация, ако клиентът на инвестиционния посредник е действал за чужда сметка?

В случаите, когато клиентът на инвестиционния посредник е действал за чужда сметка, компенсацията се изплаща на лицето, за чиято сметка е действал, при условие че това лице е или може да бъде установено преди датата на решението по чл. 77б, ал. 1 от ЗППЦК. Ако клиентът на инвестиционния посредник е действал за сметка на две или повече лица, компенсацията се изплаща, така както ако активите принадлежат на повече от едно лице.

8. Изплаща ли се компенсация, ако по клиентските активи има наложени тежести?

Клиентски активи, по които има наложени тежести или които служат за обезпечение, се включват при определянето на размера на компенсацията като частта, с която се намаляват клиентските активи не се изплаща на клиента-титуляр до вдигане на тежестта или обезпечението.

Ако за такива клиентски активи има влязъл в сила акт на орган на съдебната власт, Фондът изплаща дължимата за клиентските активи компенсация на лицето, посочено в акта като имащо право да получи компенсацията по клиентските активи.

9. Изплаща ли се компенсация на клиенти, които нямат български произход или българско гражданство?

Предоставяната от Фонда компенсация не зависи от гражданството или произхода на инвеститора, при условие че той е клиент на посредник, който е участник в схемата за компенсирание.